

جميع جد و ثنا و مدح و شكر ايدنلك جميع جدی و تناسی و مدحی و شكری
 از لدن تا ابد و ارنجه نقصان صفتلك جمله سندن منز و كمال صفاتلك
 جميع سيله متصف اولان رب العالمينه مخصوص صدر دخی تماما الله تعالی نك
 رحتی ملكلك استغفاری مؤمنلك دماسی دخی دنیا و آخرت مشقتدن
 زیاده امین اولتی جميع خلقك سیدی اولان محمد علیه الصلاة و السلام اوزرینه
 اولسون دخی جمله انبیاء علیهم السلام و سائر اصحاب و آل اوزرلرینه اولسون
 (ایندی) معلوم اوله که مرحوم برکوی محمد افندی علیه رجة الهادی
 زماننده اولان انسانلك عقلرینه کوره ترکیجه بر وصیت نامه تألیف
 ایدوب انکله ناس نیجه زمان انتفاع ایدوب بعده ناسک عقلری ناقص اولوب
 مرادنی اکلمدن ماجز اولغله شرح و بیانه محتاج اولدیغیچون قنوی علی
 افندی علیه رجة الباقی کندی وقتنده کی ناسک حالر نیجه شرح و بیان ایدوبه
 انکله نیجه مدت مؤمنلر انتفاعلندیلر قرنا بعد قرن انسانك عقلده . علمده

و عملده مرتبه لری تنزلده اولوب اول شرحك دخی نیجه برلرنی فهم ایده میوب
 اول شرح دخی شرحه محتاج اولدوقده اشبو عثمان یازاری مفتیسی اسمعیل
 نیازی علیه عفو العفو العلی المتعالی عصرنده اولان اخوان دینک اکیه جغی
 وجه اوزره نصیر و معین اولان ذات واجبدن نصرت و یاردم طلب ایدوب اول
 شرحی شرح و بیانہ شروع ایدوب اتمامی بعون الله تعالی میسر اولور ایسه
 شرح نیازی علی القنوی تسمیه ایتک مراد ایلدی حق تعالی دن نیاز ایدر مکه
 بونک ایله دین قرندا شریعه نفع اخرویه و سعادت ابدیه و یروب بو عبد حقیرک
 سبب فلاحی قیله آمین یا رحم الراحمین * شارح مرحوم حق سبحانه و تعالی نک
 امر ندامتثال و کتابک میمنت و منفعت منزل کنندن اجتناب ایتک ایچون کتابک
 اولنده بسمله بی جدی صلاتی ذکر ایلدی * پیغمبر عز علیه السلام دن روایت
 اولندیکه حق تعالی لوح محفوظی دخی قلمی خلق ایتدکده حالبوکه قلمک
 یوز آنی و ارایدی بهر آتینک اراسی بشر یوز ییلاق یول قدر ایدی و قلمک
 اوزونلغی الی بیک ییلاق یول قدر اولور هیبتله قلمه شانه لایق نظر ایله نظر
 ایدوب قلمک اوچی قورقوسندن یارلدی حق تعالی قلمه لوح اوزینه قیامته قدر
 اوله جغی یاز دیدی قلم دخی یارب نیه باشلیهیم دیدکده حق تعالی بسمله به بدأ
 ایله دیدی قلم دخی بسمله بی یدیوز ییلده یازدی حق تعالی عزت و جلال
 صفتلریمه مین ایدر مکه اردن و عورتدن هر قنغی قولم بسمله بی بر کره ذکر
 ایلسه انک ثواب دفترنه یدیوز ییلاق عبادت ثوابی یازدیررم دیوبوردی
 * امدی معلم یا معلم اولوب اشرف اشیا اولان علم و درس اولرنده هر زمان
 بسمله بی ذکر ایدوب هر بار ذکر ایتدکجه دفتر لینه یدیشر یوز ییلاق ثواب
 یازلمق نه عجایب دولت و نه عجایب کرمدر تعلیم و تعلمده اولیانلرک بو مثللی
 اجر دن محروم اولمری نه عجب خسران و نه عجب هلاکدر رب العالمین
 چله مزه دائم بسمله شریفه بی ذکر ایله عمر کچر مکن نصیب ایلیه (بسم الله)
 حق تعالی نک اسم شریفه شو کتابی شرح ایتکه باشلم (الرحمن) اوله الله که
 دنیاده مؤمنه و کافره و غیره انعام ایدیحی امدی بورجن قیوم قدوس اسملری
 لفظه جلال اسمی کبی حق تعالیه مخصوص اسملردر غیره اطلاق کفردر
 دینلدی بعض کسه لره عبد الرحمن تسمیه اولنوب صکره ناس عبدی ترک

ایدوب رجن او غلو و بعض کویلره رجتلر رجن عشق قدر لر خیردن قیل
 چیقار کبی ایماندن چیقار لر نعوذ بالله تعالی ایدی لازم اولان عبد الرحمن
 دینکدر و جامع خدمتجیلرینه یانک کسریله قیم دینکدر (الرحیم) اویله الله که
 آخرته انجق مؤمنلره انعام ایدیجی اکر دیرسک نیچون ایکسینده ده انعام
 ایدیجی دینک رجت ایدیجی دینک بن دیرمکه رجت قلبک انجمنه و آجینسه
 دینور حق تعالی حقنده محال اولدیغیچون مجازا انعام معناسی و یریلور
 و صفات افعالدن اولور لر ایدی و والده لره مرحت و یروب اولاد لرینی بمللری
 و قوشلره و سائر حیواناته یاور یلرینی بسلمتسی بکرمی درت ساعتک بعضیسنی
 کیجه قیلوب قرانلق یرده اولوب نیچه کیسه لر دشمندن قاچوب قوتولوق
 بعضیسنی کوندوز قیلوب ناس محتاج اولدیغی نسنه لری تحصیل ایلک
 حق تعالی نک کمال رجتلر نندردخی حکایه اولندیکه کبار اولیادن ذوالنون
 مصری نیل مبارک کمنارنده طور رکن بر عقرب عجله ایله نیل کنارینه کلوب عقینده
 بر قور بغه چیقوب عقربی صرته بندروب قارشویه کچردی ذوالنون دخی
 کبیه قارشویه کچوب کودیکه بریکیت او یور بریلان دخی اولیکیتی هلاک
 ایتک مراد ایتدکه عقرب یتشوب ییلان ایله جنک ایدوب بر بر لرینی قتل
 ایتدیلر بیکیت برجه الله تعالی هلاکدن قورتلدی پیغمبر لر کوندروب کتابلر
 انزال ایدوب نیچه شیر ایله امر ایدوب و نیچه لرندن نهی ایتسی و قصاص
 و حدودی وضع ایتسی و جمیع احکام شرعیه یی تفصیلا بیان
 ایتسی اول ارحم الراحمینک رجت و انعامندندر و الحاصل حق تعالی نک
 انعاماتی و احساناتی غایت چوقدر تعدادی ممکن دکدر بو ایکی اسم شریفده
 ماقلاره حصه بودر که بالکبیه حق تعالی به توجه و توکل ایدوب دنیا و آخرت
 امورنده اکاصغتمقدر (حمد) بو جدرک ایکی معناسی وارد اولکیسی مطلقا
 جیل اختیاری مقابله سنده تعظیم ایچون جیل ایله و صف ایتدکدر حق تعالی
 بکاعلم و عمل و یردی یاخود او غلومی درددن قورتادی یاخود ید عالمدر مالمدر
 مکرمدر دیمک کبی ایکنجیسی مطلقا انعامنی قصد ایچون منعمه تعظیمی
 اشعار ایدر برایشدر نماز قیلوق کبی یا برعالمه ایاغه قالمیق کبی بو ایکی معنائک
 اولکیسنه لغوی ایکنجیسنه عرفی دینور (وثناء) بونک معناسی تعظیمه
 دلالت ایدن برایشدر کعبه به قارشو یا ناسنه باباسنه یا فاندیسنه قارشو دیوان

طور مق کبی (بی نهایه) بی فرسیجه لامعناسنه حرف تقیدر یوق دیمک یعنی
 نهایتی وتوکنسی اولیان جد و ثنا دیمک (ومدح) بودخی مطلقا جیل
 مقابله سنده تعظیم ایچون جیل ایله وصف ایتمکدر حق تعالی مغفرت
 ایدیحیدر بلجیدر دیله ییحیدر زید حسندر بیاضدر دیمک کبی (وشکر)
 دخی بوشکر ایکیدر اولکی کندی اوزرنده کی نعمتدن ایچون منعمه تعظیبه
 دلالت ایدن فعلی ایشلمکدر نماز قیلق کندی استاذنه یاوالدینه قیام ایتک کبی
 اکر دیر سنکه بوانساندن مثال کتوردکری شارحک رب العالمینه مخصوص صدر
 دیدیکنه منافیدر بزیر زکه قولک قولی مدح لری ووصف لری وقیام و تعظیملری
 فی الحقیقه حق تعالی بی مدح ووصف واکا تعظیملری زیر اول مدحه جدّه
 شکره سبب اولان نعمتی خلق ایدن انجق رب العالمیندر منافی دکلدر * ایکنجی
 کندینه انعام اولنان شئیئک جمعینسی خلق اولندیغی یرله صرف ایتک
 دلیلله اوقومق قولاغیله اوقونانی دکلک اولادیرینه علم اوکرتمک مالنی خیره
 صرف ایتک وغیریلری کبی (بی غایه) بی نهایه معناسنه بر شئیئک آخری اولمامق
 یعنی غایتی آخری توکنسی اولیان مدح وشکر دیمکدر زیرا حق تعالی نیک
 جدی ومدحی ازلی وابدیدر ایکی جانبده دخی نهایتی وغایتی یوقدر دخی
 مؤمنلر آخرتده ابدی اولوب جدو ثنا ومدح وشکر لرنیک نهایتی وغایتی اولمز
 حق تعالی جله مزی ایمانزده دائم ایلیه (اول خداوند) فرسیجه مالک دیمک
 بومقامده تکرری والله معناسنه در (کامل الاحسان) اوله تکرری که نفع ویرن
 شیرلی ویرمسی کامل تمام اولیچی ناقص دکل (وشامل الانعام) دخی نعمت
 ویرمسی هر برکسه یه شامل وواصل اولیچی مثلا وار اولبق حق تعالی نیک
 صکره دن ویردیکی بر نعمتدر که جینج وار اولنره شامل وهر برنده وار اولبق
 واردر غیریلری بوکاقیاس اولنه مثلا یغمورلر صورلر بیبیله یرده نباتات حاصل
 اولور انسان وسائر حیوانلر یرلر بعضیسنده سود بعضیسنده ات یاغ حاصل
 اولوب انتفاع اولنور بعضیسنده توی وپوک اولوب اثواب اولور در یرلیله
 در لودر لو انتفاعلر حاصل اولور اغاچلر ده باغلر ده بستانلر ده در لودر لومیه لر
 حاصل اولوب تلذذ اولنور (خلاق جهان) خلق بر شیبی اولاتقدیر و تخمین
 ایدوب صکره تقدیر ایتدیکی کبی وارا ایتک جهان جیمک کسریله فرسیجه دنیا

معنایه یعنی اولیه الله تعالی که دنیای تقدیر ایدیکی وجه اوزره ایجاد ایدیچی
 (و باری الانسان) دخی بنی آدمی بر برینه مشابه اولوب تفاوتدن بری اولدیغی
 حالده بر ایدیچی (اولان رب العالمینه) یعنی کنندن ماعدا جمیع جواهر
 واعراضک مالکی وحافظی و مر بیهسی اولان ذات واجب الوجوده
 (مخصوص صدر) امدی بوموجوداتک هر بر ذرهسی حق تعالینک وار لغنه و بر
 لکنه دلالت ایدوب علامت اولدیغیچون عالم دینلدی زیر اشیء اوچدر واجب
 بالذات متمتع بالذات ممکن بالذات واجب ذات وجودنی اقتضا ایلده اول انجق
 حق تعالیدر * متمتع ذات عدمنی اقتضا ایلده شریک باری اجتماع التقیضین کی
 ممکن ذات وجود و عدمدن بر شیء اقتضا ایلده وجود و عدمی غیره محتاج اوله
 اول غیر انجق واجب تعالیدر زیر ابو ممکناتک صکره دن وار اولسی کندنی
 کندیلرندن اولق محالدر و تر جمیع محال بلامر جمیع اولدیغیچون بر لرندن اولمقده
 محالدر یوق اولان شینک آخری وار ایتسی محال اولدیغیچون اناسندن طوغمیان
 زیدک اول اونی بنالیدوب صکره طوغمسی عقلا و عاداتا محال اولدیغی کی امدی
 بو مالک وار لغنی غیریدندر اول غیر انجق تکرری تعالیدر بلکه بو طام حق
 تعالینک بر لکنه ده دلیل و علامتدر برهان تمنع ایله الله تعالی فهملر نصیب
 و هیسر ایلده مثل تکرری خالق ایکی فرض اولنسه ایکی سیده یا قدرته برابر اولور
 یا اولز برابر اولز ایزه قدرت کامله صاحبی انجق تکرری اولور قدرتی ناقصه
 اولان تکرری اولز قدرته برابر اولدقده ایکی سیده مثلا زیدک وار اولسنی مراد
 ایدر لر یا یوق اولسنی مراد ایدر لر یا بری وار لغنی بری یوق لغنی مراد ایدر لر یا بری
 مراد ایدر بری هیچ بریسی مراد ایتز اگر ایکی سیده زیدک برانده وار اولسنی مراد
 ایدر لر ایسه علتین تامتینک معلول واحد اوزرینه اجتماع لازم کلور لازم
 باطلدر اگر بری برانده بری آن آخرده مراد ایدر لر ایسه علتینک تواردی
 لازم کلور بوده باطلدر اگر بری برانده وار لغنی بری دخی اول آنده یوق لغنی مراد
 ایدر ایسه زیدک مثلا برانده هم وار هم یوق اولق لازم کلور بوده باطلدر اگر
 بری برانده وار لغنی بری آن آخرده یوق لغنی مراد ایدر ایسه نظام مالک فسادنی
 مستلزم ممانعت و مخالفت لازم کلور بوده باطلدر اگر بری مراد ایدوب بری هیچ
 مراد ایتز ایسه خلاف مفروض لازم کلور بوده باطلدر بو قدر بطلان تکرری بی

ایکی فرض ایتمدن لازم کلدی ایکی اولمقده باطل بر اولمق حق و ثابتدر (و صلاة
 نامہ بی حد) یعنی حدسز نهایتسز حق تعالی نك تمام رحمتی ملڪرك تمام
 استغفاری مؤمنرك تمام دعاسی (و سلام سامی بی عد) سامی عالی و زنده
 و مرادفیدر یعنی عددسز صابی سز دنیا و آخرت مشقتندن امنیت خاصه ایله
 امین اولمق (جمیع انبیاء کرام) انبیاء نبینك جمعیدر نبی جبرائیل علیه السلام
 ایله کندنه وحی اولتمیه بلکه آخر ملك ایله وحی اولنه یا او بقوده کوستریله
 یا الهام اولنان آدمدر لکن بومقامده شارحك مرادی استثنا قرینه سیله چله
 پیغمبر لدر کرام کریمك جمعیدر کریم نام و شان و عفو صاحبی اولان کمنه در
 یعنی صلات و سلام شان صاحبی اولان جمیع پیغمبر ل اوزرینه اولسون
 (خصوصاً) پیغمبر ل ایچندن (کالات انسی جامع) انسانده بولنمی ممکن
 اولان جمیع کالاتی کرک ظاهریه که قد و قامت و حسن و جالی و تناسب اعضا
 و قوت بدن کبی کرک باطنیه که علم و عمل و اخلاق حیده ل کبی جمله سنی جمع
 ایدیجی (و اساس کفری جامع) دخی کفرک تمله بکزیان قویلرینی ردع و منع ایدیجی
 ابو جهل کبی کفرده تعنتده قوی کفری قتل ایدیکی کبی * ابو جهل مجروح
 یازکن ابن مسعود رضی الله تعالی عنه حضرت لری باشنی کسک ایچون کو کسو
 اوزرینه بندکده محمد سویله که اندن باش دشمنم یوقدر دیدی رسول
 علیه السلام انی ایشتدکده بنم فرعونم موسانك فرهوندن اشد ایمش دیو
 بیوردی زیرا موسی علیه السلام فرعونی وقت موتده حال یأسنده ایمان
 اییدی هر نقدر مقبول دکل ایسده ابو جهل هیچ ایمان ایتمدی عیاذا بالله تعالی
 ایمانسز مرد و هلاک اولدی (معتر عالم) انس و جنك مؤمنلرینك و جمیع ملڪرك
 و سایر مخلوقاتك من به الاقتحار یعنی حق تعالی بزى بومثللو ذاتك امتندن
 قلبیدی دیهرک تفاخر ایدوب اولولنوب بویله ذاته امت اولمق غایت اعلی
 مرتبه در دیلرینه سبب اولان ذات نیچه اقتحار اولنسونکه حق تعالی اكا
 اگر سنی خلق ایتمکی مراد ایتمیدم بودنیایی خلق ایتمدم و سنی جمیع عالمه رحمت
 کوندردم بیوردی (سیدانام) جمیع جهنندن جمیع مخلوقاتك اولوسی و بیوکی
 زیرا حق تعالی انك حقنده تحقیق سن خلق عظیم اوزره سین بیوردی یعنی
 جمیع کوزل خویرلر سنده در دیمکدر بو کالات و اوصافله موصوف اولان

ذات کبیر (محمد مصطفی) علیه الصلاة والسلام در خصال حمیده که کوزل
 خویر و اوصاف کندنده ضایت چوق اولدیغیچون محمد تسمیه اولندی جمع
 انس و جنه پیغمبر اولغه لایق اولوب اختیار اولدیغیچون مصطفی تسمیه
 اولندی (وآل) دخی زوجات مطهره و اولاد و اقرباء مکرمه (واصحاب)
 دخی هرایمان ایله متصف اولان کسسه که رسول علیه السلامی کوره یاخود
 رسول علیه السلام انی کوره (واتباع) دخی جمیع امت اجابتی (وعلماء عاملین)
 دخی علیه عمل ایدن ماللر (اوزرینه اولسون) یعنی صلات و سلام جمیع
 پیغمبر لاوزرینه بونلرک ایچندن محمد علیه السلام اوزرینه دخی آل و اصحاب
 و اتباع و علیه عامللر اوزرینه اولسون * شارح مرحوم علیه عمل ایدنلر دعا
 ایدی زیرا پیغمبر یمز علیه السلام علیه عامل اولیان ماللری زبانلر جهنمه
 پته طپان کافر لدن اول آتسه لر کر کدر دیوبوردی معلوم اوله که عالم ایله مراد
 مسائل بیلگی دیمکر * ایمدی نمازک فرض اولدیغنی بیلوبده قیلیانلر کندینه
 زکات فرض ایدوکنی بیلوب ویر میانلر مثلا شرابک دخانک جمیع مسکراتک
 حرام ایدوکنی بیلوب ایچنلر زنا و اطه سائر محرمانی بیلر رک ایشلیانلر جله
 علیه عامل اولیان علماندر کرک باشند قاق اولسون کرک اولسون تکرری
 تعالی جله به بیلدیکیله عمللر میسر ایلیه (لیل) کیچه (ونهار) دخی کوندز
 دائم) بری کیدوب آخری برینه کلنکه یعنی دنیاک خرابنه قدر (واشجار) یعنی
 جنتک اغاجلری (وائمار) دخی یشلری ابدی قائم ثابت (اولدقجه) صلاة
 و سلام اوزرینه اولسون ایمدی اشجار اثمار یله جنتک اغاجلری یشلری
 مراد ایتمکه شارحک کلامینی بیلنده تدافع توهمی مندفع اولدی زیرا شارح
 صلاتی بی حدایله سلامی بی حدایله قیدلدی اکر دنیا اغاجلری یشلری مراد
 اولنسه قیامت قدر اولان صلات و سلام محدود و معدود اولور تدافع توهم
 اولنور اما بزمل ایدی کمز معنایه بناء توهم کلز (اما بعد) بسمله دن جدله دن
 صلوه دن فارغ اولدقدن صکره بن دیر مکه (مرحوم) کندینه یقینار حجت اولنان
 (ومغفورله) دخی کندیسیچون اولان کناهلری ظنا باغشلنان (افضل علماء)
 علمه زمانده اولان علملردن و صکره کلنلردن فضلی زیاده (وابهر فضلاء)
 علمه چوق فاضلاردن زیاده فضل صاحبی (زهده و تقواده) یعنی زینت

دنیادن و هوای نفسدن و دنیادن اعراض ایتمده و کفردن و کبارت و صغارتدن
اجتناب ایتمده قاچتمده (کامل) تام (ذروه) ذالك کسر یله و ضمیله بر شیتک
یوقاریمی (حقیقته) انسان اوزرینه ضیطی لازم اولان شیتک کلیسنه حقیقت
دینور عار و غیرت و وعده و وفا ایتمک کبی یعنی انسانک انسانیتنه لازم اولان
شیلرک اعلاسنه (واصل) یتشیچی شو صفتلرده اولان ذات کیمدر (محمد
البرکوی) آناتولیده آیدین سنجاغنده برکی قصبه سنده ساکن و مدفون
محمد افندیدر (علیه) انک اوزرینه اولسون (رحمة الملك القوی) قدرت و ملک
صاحبی اولان حق تعالینک انواع در لور حتی و نعمتی (مدار سعادت) مدار
بر شیتک دونه جک بری و دونمسنک سبیلر ننددر مثلا چیقریق در کارنده
دلک رکبی سعادت اولو یختلی اولوق یعنی هم دنیاده و هم آخرتده مرتبه سی اعلی
اولغه سبب (اولان علم عقائد اهل سنت و الجماعت) اهل سنتک و جماعتک
استخراج و اعتقاد ایتدکری مسئله لره آنلره علم کلام دینلدی اول علم امنیت
باللهک آخرینه قدر معنارینی بیلکدر پیغمبریمز علیه السلام بکا ایمان ایدن اتم
یقین زمانده البته یتش اوچ بلوک اولور بر بلوکدن ماعدا کایسی اعتقادلرنده
بدعت ایتدکری ایچون جهنمه کیرسه لکر کدر دیدکده او حججه کیرمیان
فرقه کیملر در یار رسول الله دینلدی جو ائنده انلرین و بنم اصحابک اعتقادی
اوزره اولنلر در دیو بیوردی بفرقه یه عقائده اصحابه موافق اولدیغیچون
اهل سنت و الجماعت دینلدی بو یتش اوچ فرقه نک هر بری اهل سنت بزیز
دیو دعوی ایدر لر لکن علمده و عملده مرتبه علیایه بالغ اولوب مرتبه ولایته
نائل اولان نیجه علماء متبجین قرنا بعدقرن اصحاب کرامک اعتقادلرینی ضبط
و تقریر و کونش کبی اظهار ایدوب حجج قطعیه ایله قتی چوق کتابلر تألیف
ایدوب احکام و تقویت و یردی لر رب العالمین سعیرین مشکور ایلیه * باقی فرقه لرک
دهواری دلیل سر دعوی کیمدر دیلاری کبیت العنکبوت اولدیغیچون مثلا
بر فرقه دیرکه کشی مرتبه سنه نائل اولدقدن صکره هیچ برشی اکا فرض
و واجب اولمز هیچ بر شیده حرام اولمز تکالیف اندن ساقطه در امردن
نهیدن مراد قول کمال کسب ایتسون ایچوندر بعدا حصول اندن برشی طلب
اولمز دیرلر نه عجایب احق کمنه لر درکه رسول علیه السلام مرتبه ولایتی

چکوب مرتبه نبوتک دخی اعلی الاعلا سنده ایکن بیه تکالیف شرعیه کندنن
 ساقط اولدیغی حج قطعیه ایله ثابتدر سائر فرقه لری دلایلری کلیسی
 کیت العنکبوتدر ربم بونله عقلار وادرا کر نصیب ایلیه (وعلم اخلاق)
 اخلاق حیده و اخلاق ذمیه علمی که علم تصوفدر (وعلم احکام شرعیه
 فرعیه) که عباداته و معاملات و سائر فروعاته متعلق اولان علیکه اول علم
 فقهدر بو اوج نوع علمدن (هر مکلفه) یعنی هر مائل و بالغ اولان کشی به کرک
 ارو کرک عورت (بیلیسی اهم) یعنی زیاده مقصود (وازم یعنی زیاده لازم اولان
 مسائلی) یعنی مسئله لری (کتب معتبره دن) یعنی معتبر و مقبول کتابلردن
 (اخراج) یعنی چیقاروب (ونفعی) که فائده سی (عام) یعنی هر کسه کرک
 علوم عربیات بیلسون کرک بیلسون شامل (اولسون دیولسان ترکی به) یعنی
 عرب و فرس لغتدن ترک لغتنه (ترجه) یعنی نقل (ایتمشدر) ترکیجه یازمشدر
 (طالب آخرت اولان) یعنی اولد کدنصکره ربم خالقم بدن راضی اولسون
 دیسان (اخوان دین) یعنی بوزمانده بولنان دین قرنداش لری (ومؤمنین
 موحدین) یعنی بوندنصکره قیامته قدر کلوب حق تعالی بی بر اعتقاد ایدوب
 وسائر مؤمن به ایمان ایدنلر * ایمدی بو معنی ایله شارحه کلان سؤال که اخوان
 دین دید کدنصکره مؤمنین موحدین دیمکه حاجت یوقدر زبرادین قرنداشی
 مؤمنلر دیمکدر دیو سؤال مندفع اولدی غفلت اولمیه (تحصیلنده) یعنی کامل
 خواجهدردن بو کتابی او کرمده (اتک در میان) فرسیجه در ظرفدر فی معناسنه
 میان میک کسریله بل معناسنه در یعنی اتکرینی بلنده (ایدوب) یعنی اتکی
 بلنده کمنه نک خده تنده سعی ایتدیکی کبی درسه چالشوب او کره نوب
 (وموجبیه حامل) یعنی او کرمدیکی مسائلدن اعتقاده متعلقه اولنرینه ایمان
 واعتقاد ایدوب عمله متعلقه اولنرینه عمل ایدیجی (اولور لرایسه) بو کتاب
 (سبب دخول جنان) جننه کیزملرینه سبب (وباعث وصول رضای رحان)
 دخی حق تعالی تک رضاسنه واصل اولغه کوندریجی (اولدیغنده اشته)
 شک وشبهه اولنق (یوقدر حقا) یعنی یقینا بلکه بیل (که عزیز المثل) بو ک ب
 کبی کتاب نادر (آز اولدیغی محققدر) تحقیق اولتمشدر (تکیم) زیرا (بیر
 علماء) بو کتابی (مدح) ایتک (حقنده) بیوردیلر (بیت) بو ذکرا و لنه حق

چندینتدر یعنی بیتلدر در زیراً بومقامده ذکر اولنان یکر می مصراعدر ایکی
 مصراع بریتلدر اهل عروض عندنده مجموعی اون بیت اولور (باغ فضل
 ایچنده کلمشدر افاضل چوق ولی) باغ فرسیجه باغچه در یعنی باغچه به بکزر
 علم و عمل ایچنده کلمش کچمشدر علم و عملی چوق کرامت صاحبی کسنه لر زیراً باغ
 و باغچه نك ابتدا سنده تیمار وقتنده بر مقدار اذیت بولنور صکره چیککرینک
 کوزل قوقولریله یمشدرنی یمک ایله چوق زمان صفا حاصل الور کذلک علم
 و عملی تحصیل وقتنده بر مقدار اذی بولنور بعده دنیاده و آخرته نهایتسز
 ذوق و صفا حاصل اولور انک ایچون علمک اولی صوغاندن آجیدر آخری
 بالدن طنلودر دینلدی (کستان فضلك اما برکلیدر برکوی) کستان فرسیجه
 کلی چوق بر در یعنی کلی چوق باغچه به بکزیان علم و عملده برکوی محمدافندی
 ناسه نفع ویرمه برکله بکزر ذات شریفدر مرحومک علمنی کل باغچه سنه
 غیربرک علمنی غیز باغچه لره بکزتمده مرحومی زیاده مدح بولنور زیرامیوه لر
 هر تقدیر نور ایسه لکن کدن ذی قیمت و کوزل قوقولی یاغ چیقار و نیجه
 زمان دائم اولور میوه کی چوریوب اهلاک اولمز مرحومک علمیده بویله در
 زیراً تألیف ایتدیکی کتابلرکه عوامل و اظهار و طریقت کی جله سی الدن
 دو شیبوب قیامته قدر ناس انفاعلنوب مرحوم خیر ایله ذکر اولنور ان شاء الله
 تعالی حتی تفسیر شریف تألیفنه شروع ایتدکه قاضی بیضاوی مرحوم
 رؤیاسنده برکوی مرحومه سنک بو قدر تألیفاتک وار بنم بر تفسیرم وار او قنوب
 خیر ایله یاد اولنور دم اگر سن بدأ ایتدیکک تفسیر شریفی اتمام ایدرسک هر کس
 انی او قور لر بنم کتابم متروک اولوب خیر ایله ذکر اولنمقدن محروم اولورم دیدکده
 برکوی مرحوم بیضاوی مرحومه مرجه بر ایکی جزء قدر تألیف ایتش ایکن
 ترک ایتدی دینلدی * رب العالمین بومثلا و علماء عاملینک شفاعت لرینه جله مزی
 نازل ایلیه (برو صینت نامه تألیف ایلشدر اول ولی) یعنی معتبر کتابلردن بر کتاب
 جمع ایدوب یازمشدر ولی ظن اولنان کشی (قیل نظر امعانه حل ایلش
 هر مشکلی) یعنی سن بو کتابه چوق باق چوزمان مطالعه ایله زیرا مرحوم
 بو کتابده بیان ایتش هر عسیر و کوچ اولوب ایاقلر قیاجق بر لرنی (دین و اسلامی
 بیان ایتش ایچنده سرتسر) فرسیجه سرتسر باشدن باشه دیمکدر یعنی

جميع دين اسلام مسئله لر بنی ایچنده بیان ایتیش (رهبر اولمش راه حقه سوق
 ایدر هر صافلی) رهبر فر سیجه قولاغوز معناسنه راه بولدر یعنی بو کتاب هر عقلی
 اولانی حق بولنه قولاغوز کبی ایلریدن ایدر کریدن سورر (هم شریعت
 هم طریقت هم حقیقت جمله) یعنی یوقاروده کچن اوچ نوع علمک جمله سنی
 (موبو ایتیش مصرح فرق یارمش برقلی) فر سیجه موقلدر یعنی قل بقل ایتیش
 اورنده لمش تدقیق ایتیش بر مسئله دن بر آخر مسئله چیقارمش اندنده بر مسئله
 والحاصل آشکاره بر مسئله دن قرق مسئله چیقارمش باخصوص ریاباننده
 تدقیق زیاده ظاهر در (صیقل اخلاص ایله قلبی ریادن پاک ایدر) صیقل
 قلبی اچوب صویرن کسه یه دیر لر یعنی بو کتابی او قیوب عمل ایدنده
 قلبی آچیجی آدم کبی بر اخلاص بولنورده اول اخلاص انک قلبی ریادن
 پاک ایدر * ریابینده کلور (جوهر ایمان ایله جان و دله ویرر جلی) یعنی جوهره
 بکزر ایمان ایله جانی و کولکی آچر بعض نسخه لده بو بیت یوقدر اولماسی
 ظاهر در اگر اصل نسخه ده اولسه شویله واقع اولور دی جوهر ایمانیه
 جلاندیرر جان و دلی (بو کتابی سومیوب اینا ایمان منکر لک) یعنی بو کتابده
 ذکر اولنان مسئله ره اینا نبوت انکار ایدن لک * ثبوت دلالتی قطعی اولان
 دلیدن النان مسئله تی انکار کفر در بش وقت نمازک و زکاتک و صومک فرض
 اولدیغنی خرو زنا و لواطه نک حرام اولدیغنی انکار کبی ظنیدن النانی انکار کفر
 دکل و لکن اعتقادده بدعت ایتیش اولور فرق ضاله دن اولور صلات و تری
 انکار کبی * بو کتابی سومیانلر دندر اهل سماع اولان درویشلر منصفک سماع
 مجلسنه حاضر اولیدر دیوب خلقی مجلس فسق اولان تکیه لردن منع
 ایتدیکیچون بولدقلری یرده بو کتابی یقارلر ایتیش یا قسنی ثواب اعتقاد
 ایدوب نعوذ بالله تعالی کیمی طقوزنی یا قدم دیو افتخار ایدر کیمی اولقدر
 یا قهدیغنه تأسف ایدر ایتیش دینلدی بو مثللو دین و شریعت خاثرینک
 اهل جهنم اولدقلرنده اصلا شبهه یوقدر ربم اصلاح ایلیه (یوق نصیبی
 جنت ایجره هیچ اچلمز مشکلی) یعنی بویله کافر لک جنتده اصلا حصه لری
 اولیوب ابد الابد جهنمدن چیقمده ممکن اولدیغندن ماعدا اصلا
 عذاب لری تخفیف اولنمز بلکه آنا فناز یاده اولور (حوبلرله ذوق ایدوب

جنت صفاسین استین) یعنی حور یلرله ذوق و صفا ایتمک استین ار لر جنتده
 صفا ایتمک استین عورتلر (بو کتابه اعتقاد ایتمسون هم اولسون عاملی) یعنی
 بو کتابک مسئله لرینه اینانسن هم عمل ایتمسون (بو کتابک ایچی طولو آیت
 و اخبار ایله) یعنی بو کتابک مسئله لر ی قرأندن و حدیثدن التمشدر (بو کتابده
 بولنور هم چوق کتابک حاصلی) یعنی چوق کتابلرده مفصله اولان مسئله لر
 بونده اجمالا ذکر اولتمشدر (برکونیک بو کتابن یاد ایدوب اول بلبل ی) یعنی
 بو کتابک مسئله لر نی فکر ایله دخی جانه سرور و صفا و یرمده بلبل کی اولان مصنفی
 ذکر ایله (دوستم ز یر ابودر باغ جنانک برکلی) یعنی مرحوم حقنده ظن غالب
 بودر که جنت باغچه لرنده کل کی ساکن اولور زیر اجنلکدر دیو حکم جائز
 دکدر اما ظن جائزدر ناظمکده مرادی بودر (فضلی داعیدرانک روح شریفنه
 دعای دم بدم) فرسیجه دم نفس و ساعت معناسنه یعنی هر ساعتده روح
 شریفنه دعا اولتمغه انک فضل و علم و تالیف و تصنیفی داعی و سبیدر (کاری
 انک اولدی دائم هم شفاعت املی) فرسیجه کارایش معناسنه لکن بو مقامده
 ایشدن حاصل منفعت و فائده معناسنه یعنی هر کیم هر زمانده مرحومه دعا
 ایدر سه اگاده هر زمانده دعا اولنور هم آخرتده مرحومک ان شاء الله شفاعتده
 نائل اولور (لکن بو فقر عباد) قوللرک زیاده محتاجی (قلیل البصاعه) علم
 سرمایه سی آز (اولان شیخ علی) او یله علی که (الصدری) اوله منسوب
 او یله علی که (القنوی) اناطولیده قونیه بلده سنه منسوب قونیه لی (عفی
 عنهما) یعنی علینک و والدینک کناهلرینی عفو ایلمسن (العفو) مبالغه ایله
 عفو ایدیجی او یله عفو که (العلی) جمیع مخلوقات تحت قدرتده مقهوره اولیجی
 یعنی شیخ علیدن (بعض اخوان دین) بعض دین قرداشلرم (مشکل) یعنی
 کوچ (اولان محللرین) یرلرین (حل) یعنی بیان (ایتمکه التماس) یعنی طلب
 (ایتملر یله) استدکله یچون ز یرا برشی طلب ایتمک اوچ نوعدر اعلادن طلب
 اولور سه دعا در تکر یردن برشی طلب ایتمک کی اگر اذندان طلب اولور سه
 امر در تکرینک طلبی کی و اگر اقراندن طلب اولور سه التماسدر
 (حسبه لله تعالی) یعنی مجرد حق تعالینک رضاسی ایچون نه (ترکی لسائیله
 شرحنه شروع اولندی) یعنی متن کی ترکیجه بیانه باشلدم (رب العالمین)
 یعنی تکرری تعالی (مستفید) یعنی شرحدن فائده طلب ایدیجی (اولان

مؤمن قرنداشلر مزه انتفاعنی) فائده سنی (موفق ایدوب) یعنی و یروب
 (چله نك سبب فلاحي ایده) یعنی او قویوب دکلیانلرک چله سنک تکرینک
 رضاسنه نائل اولسنه بوشرحی سبب قبله (امین بحرمه النبی الامین)
 یارب نبی امین محمد علیه السلام حرمتنه دعای قبول ایله * هر خیرلی
 شیلرک اولنده بسمله وحدی و صلاتی ذکر ایتک واجب اولدیغیچون
 مصنف مرحوم رساله سنک اولنده بسمله بی وحدی و صلاتی ذکر ایتدی
 دیدی (بسم الله) یعنی بن بو کتابی تألیف و جمع ایتکله (الله تعالی نك اسم
 شریفی) یعنی آذنی ذکر (ایله باشلرین) (الرحمن) (او یله الله که اولو) یعنی
 جنتده مؤمنلره بیوک و چوق نعمتلری و یریحیدرزیرا جنتک نعمتلری هر نقدر
 اهل جنت قلیل اولسه ده ابدی اولدیغیچون چوقدر (الرحیم) (او یله
 الله که کچی) یعنی دنیاده جمیع اهل دنیا به کوچک و آز (نعمتلری و یریحیدر)
 زیر ادنیای نعمتی آخرته نسبت ایله کوچک و ازدر مثلا لذت جاع آخرته یوزیل
 قدر طورر دنیاده کلور کیدر سائرلرین بو کایاس ایله ایدمی شارحک اول
 صفت صکره خبرو یرمسی بو ایکی اسم لفظه جلاله صفت و مبتدای
 محذوفه خبر اولسنه اشارتدر یا خود او صافک بعدالعلم اخبار اولسنه
 اشارتدر (الحمد لله) جمیع حدایدیچیلرک حدی از لدن تالیده وارنجه) یعنی
 حق تعالی نك حد از لیسسی و ابدیسسی و باقی حدایدیچیلرک حد ابدیسسی (جمله
 صفات کامله بی) حیاة علم سمع بصر ارادت قدرت کلام تکوین کبی (مستحکم)
 یعنی جمع ایدیحی (اولان واجب الوجوده) یعنی وارلق کنندن آیرلین
 حق تعالی به (مخصوصدر) (الذی) (او یله الله که) (هدانا للاسلام) (دین
 اسلام ایچون) یعنی دین اسلامی قبول ایتک ایچون (بزی ارشاد ایلدی) یعنی بزه
 دین اسلام یولنی کوستردی بیان ایلدی پیغمبر و کتاب کوندر مکله * هدایت
 سعادت سرمدیه به سبب بر اولو نعمت اولدیغیچون مصنف اولانی ذکر
 ایلدی یریم جمله مزی هدایتلنده دائم و ثابت ایلیه (وجعلنا) (ودحی بزی
 قیلدی) اراده مزی صرف ایتمز ایله (من امة محمد) (محمدک امتندن
 قیلدی) امت ایکی قسمدر بر قسمی محمد علیه السلامه ایمان ایدنلردر
 بونلره امت اجابت دینه ور بونلرده یتش اویج فرقه در بزی ناجیه باقیسی

هالکه در بر قسمی پیغمبر اولدیغنی ایشدنلر در کرب ایمان ایتسونلر کرب ایتسونلر بونلره امت دعوت دینور جله کافرلر بومعناجه امتدر لکن ایمان ایتد کجه فائده ویرمز مصنفک مرادی امت اجابتدن فرقه ناجیه در (علیه الصلوة والسلام) (انک اوزینه) کلیجی (اولسون انواع تعظیم) یعنی حق تعالی نکرحتی و ملکرک استغفاری و مؤمنلرک دماسی (وجله مکر و همدن) یعنی انسانه اذیت ویرن شیلرک جله سندن (امین اولمده) اوزرینه اولسون امة محمددن اولمقی در جاتک ازدیادنه سبب بر اولو نعمت اولدیغیچون ثانیاً تخصیص و ذکر ایلدی (والصلوة والسلام علی جمیع الانبیاء والمرسلین) (ودخی صلات) یعنی رحمت و استغفار و دعا (والسلام) جله ضرر لر دن سلامت (جله انبیا و مرسلینک) یعنی جله پیغمبرلرک (اوزرینه اولسون) (خصوصاً منهم) (باخصوص انلردن) یعنی انلرک ایچندن امتیاز اولمش و آیراش (علی افضل المخلوقین) (جمیع مخلوقک افضل) یعنی اخلاق چیده سی و کالاتی جهندن جله نک اولوسی (اوزرینه اولسون) (محمد) (کیمدر اول) جله مخلوقدن (افضل) اولان ذات (جمیع خصال چیده) یعنی کوزل خویرلرک جله سی (ایله متصف) یعنی کندنده بولنجی (اولان حضرت محمددر) یعنی محمدک قربی و طر فلریدر زیرا حضرت بر شینک قربی و چوره سی دیمکدر یعنی قربنده بیله جله کوزل خویرلر بولنور شی قرینک حکمنی اخذ ایتد یکچون کندنده بولنمی اولی بالطریق بونده کمال مدح واردر (علیه) انک اوزرینه اولسون (السلام) یعنی سلامت (واله) (ودخی اهل بیتنک) یعنی ازواج طاهره و اولادیا هر هواتابع ظاهره (اوزرلرینه اولسون) (وصحبه اجمعین) (ومبارک بوزنی کوروب) یا خود مبارک سوزنی ایشدوب (ایمان کتورنلرک جله سنک اوزرینه اولسون) صلوة و سلام * ایدی مصنف اولاجله انبیایه ثانیاً محمد علیه السلامه ثالثاً آل و اصحابنه صلوة و سلام ایدی زیرا رسول علیه السلام سربنم اوزریمه صلات ایتدکده سائر انبیایه و آل و اصحابمه ده صلوة ایدک بیور دی یا اکر دیرسک که انبیا علیهم السلام ذنوبدن معصوملر ایکن ملکرک استغفاری مؤمنلرک دماسی اوزرینه اولسون دینک معناسی ندر بز دریزکه بزله ایشلمی جائز اولوب انلره ایشلمی جائز اولمیان شیلردن بعض ذلات انلردن صادر اولمقی ممکن

اولدییچون استعمار و دما اولنه یا خود انلره اولان استغفار و دما امتلرینه راجع و مآذدر زیر احق تعالیدن مغفرت طلب ایتمک آخرتده عذاب اولنماغنی استمکدر ایلمدی انبیا و زریته صلاتک معناسی یارب پیغمبر لک امتلرینه عذاب ایتمده انلر دخی حزن و غم عذابله عذاب اولنسون دیمکدر جناب حق جلّه مزنی عذابندن امین ایلیه (اما بعد) یعنی (الله تعالیٰ به حمد) و دخی (رسولنه) و سائر انبیایه و دخی (آل و اصحابنه) صلاة و سلامدن فارغ اولدوقدن صکره) اگر برشی واقع اولورسه (فهنده) (بن دیر مکه شور ساله) یعنی ذهمنده حاضر اولوب کوزایله کورین شیلر کبی اولان مسئله لره دلالت ایدن لفظلر (وصیة الفقیر) یعنی حق تعالینک (رحمتنه محتاج اولان قولک و وصیتدر) یعنی وصیتنه دلالت ایدن لفظلر در (الحقیر) (اویله فقیر که ادنی) یعنی زیاده خیر سر (وذلیلدر) اچقدرزیرا کشی کندنی هر کسدن ادنی طوتمق لازمدر هر نقدر نفس الامرده چوق کیمه دن اعلی و خیرلی ایسه ده پیغمبر من علیه السلام هر کیم کندنی ادناطو تارسه حق تعالیٰ انی اعلی ایدر اعلی طو تارسه ذلیل ایدر ذویور دی (المعترف بالجنح و التقصیر) (اویله فقیر که عجزنی) و ضعفنی (و تقصیرنی) یعنی تکرری به عبادات و طاعات ایتمده قصورنی اقرار ایدیبیدر) بومثلا و صفتلره موصوف کیمدر (محمد بن پیر علی) مدرسین کرامدن (پیر علی اوغلی محمددر) زیرا پیر علی اناطولیده بالی کسر بلده سنده مدرس ایدی اوغلو مصنف محمد افندی تحصیل علو مدنصرکه اسلامبوله کلوب قاضی عسکر عبدالرحمن افندیدن ملازم اولوب ادرنه ده قسمت عسکریه بی ضبط ایتمشدی بعده اسلامبوله رجوع ایدوب مرشد شیخ عبد الرحمن قرمانینک خدمتنده بر مدت تصفیة باطن ایله مشغول اولوب قسمت عسکریه دن الدیغنی رسوماتی اصحابلرینه رد ایچون ادرنه به رجوع و دفتر مو جنبجه الدیغنی ورته به تقسیم و استحلال ایتمشدر بعده وقتک شیخ الاسلامی عطاء الله افندی شانه اعتنا ایدوب عقد اخوته بناء بر کیده بنا ایتدیردیکی مدرسه یه مدرس کوندر وب اطرافدن طلبه کلوب انلره تعلیم علم و عوام ناسه و عظامله و نیجه تألیف کتب و تصنیف رسائل ایله مشغول اولوب سنه سید الانامی احیایه حریص ایکن طقوز یوز سکسان بر جاذبی اولوی اولنده دار بقایه انتقال ایلمدی علیه رجة الهادی حالا بر کیده مدفوندر انک ایچون بر کوی

دینلدی مدت عمری الی ایکی ییل اولور دینلدی (عفی عنہما) (بوایکیسندن
 تجاوز ایتسون) یعنی کناهلرینی ستر ایلسون عذاب و عتاب ایتسون (العفو
 العلی) (مبالغه ایله عفو) و تجاوز و ستر (ایدیجی) و صفات کالات جهندن
 (عظمت و شان صاحبی اولان الله تعالی) ایدی مرحوم کندینه و باباسنه
 صراحة و والده سنه و سائر محتاجین مؤمنینه ضمنادعا ایلدی زیر اینیغمبر یمز
 علیه السلام جنت انارک ایاقلری ائنده در و حق تعالی نك عذابی بابانک و والده نك
 غضبنده در و بابارک زیاده خیر ایسی کشینک خواجه سیدر و بیوک قرنداش
 انا بابا حکمنده در بیوردی حق تعالی نك عذابندن خوف ایدن بونلری
 کوچندر مدن غایت حذر ایدهلر (لنفسه) (کندی نفسنه) آخرتده فائده سی
 اولق (ایچون و صیتدر) لازم و صیتده متعلقدر زیر اکیشی بر کتاب تألیف ایتسه
 یا شرح ایتسه ثواب دفتر نه قیامته قدر ثواب یازیلور (و لجمیع المسکفین) (و)
 دخی (جمله مافل و بالغ اولنلرک نفعی ایچون و صیتدر) کشی ابتدا کندنه صکره
 غیر ی به مرحمت ایتک لازمدر رسول علیه السلام حق تعالی نك رحمتی
 اومان کشی ابتدا کندنه مرحمت ایتسون جهلدن سائر کوتو خو یلردن
 پاک ایتکلکه ثابیا خلقه مرحمت ایتسون خلقک نفعنه سبب اولغله دخی ناسه
 مرحمتی اولیانه حق تعالی رحمت ایتز بیوردی (کتبهها) (بوصیتی) مرحوم
 (یازدی) (بالتزکیه) (ترکیجه) هر تقدیر عرب لغتی اولی ایسه ده (لیعم نفعها)
 فائده سی) عربیاتی بیلیانلره و ایکیسنیده بیئلره (عام) شامل (اولسون ایچون)
 بودخی مرحومک زیاده مرحمتندلر که اکثر ناسک دنیای جیفه به میلی غالب
 اولوب علوم عربیه یی تحصیله وقت بوله میوب انجق مکتبلرده او کوندلر بوله
 قالب اعتقادات و عملیاتنده لازمه اولان مسائلی عربیاتدن چیقاروب اعتقاد
 و عمل ایدمه میوب خالی ذهن او اوب ابدی ناره مستحق اولدقلرینی کوروب
 بیلدیکیچون مسائل لازمه یی ترکیجه یازدی یازی چیقارمغه قادر اولنلره
 فائده سی اولسون دیو یازی چیقار میانلرک حالی غایت مشکلدر رجم امداد
 ایلده رسول علیه السلام جاهل حق تعالی نك دشمنیدر هر تقدیر عبادت ایدر
 صوفی اولور سده بیوردی زیرا جاهلک عبادتی قباحت اولور مثلاً نماز قیلار
 افساد ایدر قیلماش کبی کناه یازیلور مرحوم سبب ترجمه سنی بیاندن صکره

دفع فساد جلب منفعتدن اقدم اولدیغیچون یا خود اولاً تخلیه ثانیاً تحلیفه
 قاعده سنه بناء صفات سلبيه نك پاننه باشلدی دیدی (بیان الصفات السلبيه)
 (بومذکور) یعنی بومقامدن بیان الصفات الثبوتیه و ارنجه ذکر اولنه جق
 لفظلر (الله تعالی نك شاننه) فرسیجه شان حال معناسنه در یعنی صفات تامه ایله
 اتصافنه و اولوهیتنه (لایق) و مناسب (اولیان و انصافی) یعنی تکریده
 بولنسی (محال اولان) ممکن اولیان (صفاتلری بیان ایدر) بیلدیرر (اولادمه
 و اصحابه و جمیع اخوان دینه) بو کلام مصنفک کلامنک مقدر اتنددر یعنی
 بالذات یا بالواسطه بدن او قویان معنی اولادلریه کرک ار کرک عورت دخی
 مجلسه کلنره دخی قیامتدک کلان دین قرنداشلیمه (اول وصیتیم) (ابتدا
 امرم) ایستکم (اولدرکه) یعنی شودرکه (ایدر) یعنی دیلر یله دیلر (شهادت کلمه)
 ایدر کلمه شهادت اجمالاً مؤمن بهه جامعه اولوب مفهومنی تصدیق ایدن
 ایمان اجمالیله مؤمن اولدیغیچون مرحوم مرجندن اول کلمه شهادتک
 معناسنی تصدیق و اقرار ایله امر ایلدی یعنی (طانقلق) یعنی قلبم ایله قبول
 ایتدیکم شیئی ادا و اقرار (ایدرین) اول شیئی (عیادته) یعنی قوللقتیکه
 یعنی امرینی طو توب نهیندن قاچغنه (لایق و مستحق) حق تعالی دن غیر
 (هیچ کیمسه بو قدر الاله تعالی واردر) دیمکدر (وارغینک دلیل) عقلیسی
 (اولدرکه) یعنی بونلدرکه (کوکرده) و طرفلرنده (و برلرده) او زرنده اولان
 (حیوانلرده) کرک ناطق اولسون انسان کبی کرک ناطق اولسون بهائم کبی
 (و افاضلرده و اولرده و سائر) باقی (مخلوقانده) طاغلو و طاشلر صورلو و آتشلر
 کبی (مشاهده اولنان) یعنی کورمکه ایشتمکه طامغله قوقغله یا پشمغله بیلنن
 (احوال عجیبه) عقلی تفکیک و تجریده براقن حالرو کیفیتلر (و اسالیب بدیعه)
 بربرینه بکزمین درلودر لو شیتلر (و صنایع غریبه) یعنی صنایعی که بنا ایدرچیسی
 کورنمین شیلر دیر کسز طباقسز التمزده اوستو مزده طورین لر کوکالر
 و حیوانلر و اولولر افاضلر کبی بونلرده اولان رنگلر و شکللر کبی (ادنی) (از فکر
 ایدن) دوشنوب بوموجوداتی بو هیئت او زره محقق وار هر وار اولانی بروار
 ایدرچی وار هر دویوت شکل اولدن بویله بر قیلس ترتیب ایدن (کیمسه) یقینا
 شکسز (بیلورکه) بو هیئنده وار اولنلری (بر عالم) بیلچی (وقادر) وار

ایتمکه کوچی یتیمی (خالقی) وار ایدیچی (وارد رتکم) مثلاً (برحالی) یوسک (بنایی کورن کیمسه اول بناک بر بانیسی) یعنی یاپیچیسی (وار ایدوکن بیلدوکی کبی) یعنی هر عاقل اول بنا کنندن اولز بیلکه البته اتی بیان وارد دیدیکی کبی بو کوکرو پرلر و جمیع موجودات کنندن اولز البته بونلری بر خلق ایدیچی وارد دیر * دهر یلرک کلامری باطلدر امام اعظم علیه رحمة الارحم حضرتلر نیک زمانده بر دهری بغداده کلوب ملک سرانده تکرری یوقدر بو موجودات کنندن وار اولدی دیوب کلسون علماکز وار لغنی اثبات ایتسون دیدکده ملک امام اعظمی دعوت ایدی برز ماند نصرکه امام اعظم کلدکده ملک نیچون کیچ کلدک دیدی امام اعظم دیدیکی دجله کنارینه کلدیم بیچک کمی بوله مدم هله برپراکنده پریشان کمی وار امش کندی کنندن تختلری برلی بر نه کلدی ا کسر لندی بندهده کچدم انک ایچون کیچ کلدیم دیدکده دهری دیدیکه هله امامکزک سویلدیکی یلانی که کندی کنندن هیچ کمی اولور می امام اعظم بهی بی دین سن بر کینک کنندن برلی بر نه کلسنی عقلکه قبول ایتدیره مدک یا نیچه بو موجودات کنندن وار اولدی دیر سین دیدکده دهری الزام اولوب امام اعظم قتلبله فتوی و یروب ملک قتل ایلدی دینلدی (بعض اعرابدن) یعنی کویلو بر عربدن (الله تعالی نك وار لغنه دلیل ندر دیوسؤال اولندقدده دوه نك فغی) یعنی نجاستی (دونک وار لغنه و اثر) همزه نك کسر یله ایز که ایاق باصدیغی بر (صاحبک وار لغنه دلیلدر) یعنی برده دوه نجاستی بولنسه بودوه دن صادر اولمشدر یولده و قره ده ایز بولنسه بورادن بر انسان یا حیوان کتمشدر دینلدی کبی (بر جملر صاحبی) یعنی وار لغنی یلدزلردن معلوم (اولان کوکدر) زیرا غایت بعید اولدیغیچون کوکدر کورنمز کورینان هوادر دینلدی (واولو بولر صاحبی) یعنی اوستنده کز یلوب وجودی ثابت (اولان برلر الله تعالی نك وار لغنه دلیل اولزمی دیوجواب و بردی) دخی حق تعالی (قرآن عظیمده افی الله شک فاطر السموات و الارض) دیو بیوردی یعنی الله تعالی نك وار لغنه (دلیل عقلی) که بو مشاهده اولنان طالدر (اول قدر) دلالتی (آشکاره درکه) تکر نك وار لغنده (شک) و شبهه (اولتمق) اصلاً (لایق دکدر اوله الله که کوکدری

ویرلری یوقدن وارایدیجیدر یعنی یوق ایکن وارایدیجیدر زیرا بر جوهر دن
 یراندی دیور وایت اولندی تکرینک وارلغنه عالم عقلا دلیلدر انک ایچون
 بر کیمسه بو عالمه باقوبده حقل وارلغنی اثبات ایتسه اهل ناردردینلدی
 بو آیت کریمه وغیر آیتلر نقلا دلیلدر ایمدی وجود صفتنک معناسی تمام اولدی
 مرحوم خالق ومالک ایکیدر بری تکریدر خیری خلق ایدر بری شیطاندر
 شری خلق ایدر دیان وثبیه لری زدایچون دخی اوچدر بری تکرری
 تعالی بری عیسی بری مریدر دیان طائفه نصارا بی دخی لایعد ولاحصار
 بری تکرری باقیسی انسان وحس حرکت وارادت صاحبی اولان حیوانلر که
 کندوایشلرنی کندیلری خلق ایدر لر دیان معتزله بی رد ایچون (شریک) یعنی
 خلق ملکه (اورتاغی) یوقدر دیدی دخی تکرری جسمدر دیان مجسمه بی
 وانسان صورتده وغیری صورتلرده در دیان طائفه لری رد ایچون (ونظیری)
 یعنی (ودنکداشی) مثلی دنکی اکابکر هیچ برشی (یوقدر) دیدی (یعنی
 الله تعالی نك جمله مخلوقاتى) كرك جواهر که ذوات اشیا كرك اعراض که ذوات
 اشیا ایله قائمه اولان معانی صور و افعال والوان کبی (خلق ایتده) اصلا
 (اورتاغی یوقدر جمله) مخلوقاتنک (خالقی) وارایدیجیسی (انجق اولدر)
 اگر دیرسک اهل سنت قولک ایشلدیکی ایش قولک اراده سی وقدرتی وحق
 تعالی نك اراده سی وقدرتی وتکوینله وجوده کلور دیرلر بوسورتده قولک
 اراده وقدرتنک مدخلی وقارشقلعی اولزمی بن دیرمکه اول ایش قولک
 منسوبدر مخلوقی دکلدر انجق باری تعالی نك مخلوقیدر ان شاء الله تفصیلی
 یقینده کلور (ذات) شریفنده (وصفات) علیاسنده (وافعال) عظمی
 (سند) جمیع جهتدن (مثلی) وبعض جهتدن (نظیری یوقدر تنکم قران
 عظیمده لاله الا الله دیوبوردی یعنی عبادته لایق) یعنی یرادیجی
 (ومستحق) یعنی عباداتی واجب قیلوب لزومنی طلب ایدیجی تکریدن غیری
 (کیمسه یوقدر الا الله تعالی وارد رودخی) ابراهیم علیه السلام قومنک اللریله
 یابدقلمی تلمری قیروب هلاک ایتدکنده قومی ابراهیم علیه السلامه هجوم
 ایدوب سن بزم عبادت ایتدیکنز الاملریزمی نیچون قیردک دیندکننده ابراهیم
 علیه السلام انلره (اتعبدون مانتختون والله خلقکم ومانعملون دیوب)